

מתורתו של צדיק אביך ועקב

משנתו של מרן רבי יעקב אביחצירא זי"ע | על דרך הפשט לקט דרושים ומאמרים, בביאור פשט מצוות התורה וענייני עבודת הש"ת שגלקטו מכל ספריו הק'

פר' האזינו - יוה"כ ה'תשפ"א

קיום השמים והארץ מכח התשובה

האזינו השמים ואדברה ותשמע הארץ אמרי פי יערף כמטר לקחי תזל כטל אמרתי כשעירם עלי דשא וכרביבים עלי עשב (דברים לב א-ב). אפשר לרמוז על התשובה. הנה 'השמימה והארץ' עם האותיות גימטריא 'תשובה', לרמז דעקר קיום השמים והארץ הוא על התשובה, ועקר בריאתם גם כן היא התשובה, כמו שכתוב (בראשית א א) 'בראשית ברא אלהים את השמים ואת הארץ', דהיינו בשביל 'ראשית' שהיא התשובה, וקדמה לעולם (פסחים נד. זוהר ח"א קלד), בשבילה ברא הקדוש ברוך הוא 'את השמים ואת הארץ':

על התשובה העיד משה את ישראל

ומשום הכי אמר משה רבנו עליו השלום כאן בפני כל קהל ישראל, האזינו השמים ותשמע הארץ, שאמר לבני ישראל, דעו לכם שהשמים והארץ על התשובה הם עומדים וקיימים, ואם לא תשובו בתשובה הריני מעיד בכם השמים והארץ שמספרם 'תשובה' כאמור, שאם לא תשובו העדים האלו הם יפרעו מכם תחלה, כמו שכתב רש"י זכרונו לברכה (ד"ה האזינו). ואם תשובו בתשובה, מן העדים הללו תבוא לכם הברכה:

(מעגלי צדק אות ה"א)

פעולת הפה בקדושה

כי שם ה' אקרא הבו גדל לאלהינו (דברים לב ג). בזה בא להודיע להם, דעל ידי קריאתנו שאנו מזכירין ומברכים ה', על ידי זה נעשים פעולות למעלה. ובא להזהירם ולומר להם, אל יקל בעיניכם אמירת הברכות והתפללות, ותאמרו מה ממשות יש בדבור בעולמות עד שמכחו יהיו נבנים עולמות עליונים. כי נהפך הוא, כי אדרבה הדבור הוא העקר, כי למעלה הרוחניות היא העקר והגשמיות בטלה ומבטלת. ותדעו כי כן הוא האמת, שהרי משרתי עליון אין להם אלא שבח הפה, כמו שגאמר (ישעיה ו ג) 'וקרא זה אל זה ואמר קדוש קדוש קדוש ה' צבאות, וכן הוא אמר (יחזקאל ג יב) 'ברוך כבוד ה' ממקומו, הרי פשוט דכל עבודתם אינה אלא בפה. והם בעצמם תלויים בנני, אינם משבחים ומפארים עד שאנו מקדימים תחלה (חולין צא:), ומזה תדעו ותבינו דהעקר תלוי בפה. וזהו שאמר כי שם ה' אקרא, כלומר, כשאני למטה קורא ה' בברכה ותהלה, אז באותה שעה מתעוררים המלאכים למעלה והבו גדל לאלהינו. והנה הבו גדל לאלהינו גימטריא 'הם המלאכים' עם הכולל. וכיון דהכי הוא, אם כן פשוט הוא דהפה הוא העושה הכל:

כדי שיוכל הקול לתקן צריך שיהיה בקדושה

אך צריך קדשה ויראה וכונת הלב כראוי, דומיא דמלאכים שגאמר בהם 'וכלם פותחים את פיהם בקדושה ובטהרה וגו' עונים באימה ואומרים ביראה. אז, כשיהיה כן, מצא מין את מינו ונעור,

דהקול התחתון מעורר הקול העליון, אבל אם הקול התחתון פגום לא שיקף שיעורר קול העליון, דמה לתבן אצל הבר. והנה מזה תבינו דבגין ותקון העולמות בזה תלוי, לכן הזהירו מאד ביראה וקדושה כדי להרים במרום קולכם, וזהו הבו גדל לאלהינו, עשו הקריאה בקדושה ובטהרה כדי שתתנו גדל לאלהינו ויתקנו עולמות העליונים:

(פיתוחי חותם פרשת האזינו)

הצדיק מגלה הסודות בעת הסתלקותו

האזינו השמים וכו' (דברים לב, א). יש לרמז אם אפשר ובעיני ה' יכשר, דמשה רבנו עליו השלום גלה סוד האצילות מתחלתו, והודיע לישראל סודות התורה, ועל מה העולם עומד, וכמה פעמים גורם החוטא חס ושלום, הכל באר להם בפרשה זו, דבשעה שהצדיק הוצה להסתלק מן העולם מגלה הסודות הטמונים בלבו כדי שלא ימנע טוב מבעליו. ואפשר דלזה רמז שלמה המלך עליו השלום שאמר (משלי ג כז) 'אל תמנע טוב מבעליו בהיות לאל ידך לעשות', הכונה בהגיע זמנה ללכת לאותו עולם ששם עקר מקום מושבך, והינו 'בהיות לאל ידך לעשות', 'ידך' הוא מקומך כמו (דברים כג יג) 'יד תהיה לך', דהיינו בעת שהאל מכין לך מקומך באותו עולם ללכת לו והינו בעת פטירתך, באותה שעה 'אל תמנע טוב מבעליו', כל מה שיש בלבך גנוז מסתרי התורה ומצפונותיה גלה אותו ליראי ה' ולחושבי שמו:

(מחשוף הלבן פרשת האזינו)

ליו"כ:

יפחד שמא לא שב, אך ישמח בטהרתו

שרים רדפוני חנם ומדברך פחד לבי (תהילים קיט קסא). שרים ס"מ וחיליו, בשאר כל ימות השנה רודפים אותי לקטרג עלי, וביום הכפורים חוזרים ומלמדים עלי זכות ואומרים כי מה שהיו מקטרגים עלי בשאר ימות השנה הוא שקר, והאמת הוא שאני מנקה מעון. וזהו שרים רדפוני, דהיינו, ס"מ וחיליו שרדפוני מעקרא לקטרג עלי עוני, עכשו ביום הכפורים אמרו חנם היינו רודפים אותך, כי אין בידי עון. והנה רדפוני גימטריא 'כפרים', לרמז דעל יום הכפורים מדבר ומדברך פחד לבי, דהיינו, אף על פי ששרים אמרו חנם ואין בידי עון, מדברך פחד לבי, שאמרת 'האומר אחטא ויום הכפורים מכפר אין יום הכפורים מכפר', כי יום הכפורים אינו מכפר רק לשרים, לכן איני בוטח על ס"מ שמלמד עלי זכות שאני נקי מעון, לפי שמדברך פחד לבי:

ומכל מקום שש אנכי על

אמרתך כמוצא שלל רב (תהלים שם פסוק קסב), שכתבת בתורתך (ויקרא טז ל) 'כי ביום הזה יכפר עליכם לטהר אתכם מכל חטאתיכם', ואני חובה עלי לעשות תשובה שלמה ביום זה, ואתה תטהר אותי טהרה גמורה:

אינו בוטח בסגורייית ס"מ אלא בתשובתו

והוסיף לומר: **שקר שנאתי ואתעבה תורתך אהבתי** (תהלים שם פסוק קסג). דהיננו, מה שאומר ס"מ ביום הכפורים כי אין בידי עון, שקר הוא אומר, לפיכך אני **שנאתי השקר** הזה ותעבתי אותו, ו**תורתך אהבתי**, שכתוב בה שהתשובה היא העקר. והתשובה ביום הגדול והנורא הזה שהוא יום הכפורים, מתקבלת ומרצה מכל שאר הזמנים, לפיכך נתקנו בו ה' תפלות, יותר מכל שאר הזמנים. והנה ה' תפלות שיש ביום הכפורים עם ב' קריאת שמע הם שבע:

ביום כיפור מיוחד את הקב"ה ז' פעמים

ועל זה אמר: **שבע ביום הללתיך על משפטי צדקך** (תהלים שם פסוק קסד). דהיננו, **ביום** הזה הידוע שהוא יום הכפורים, **שבע פעמים הללתיך** בו, שהם ב' קריאת שמע וה' תפלות כאמור:

(אלף בינה תהלים קיט אות ש)

קיום המצוות בשלימות האמיתית

ואשתעשע במצותיך אשר אהבתי (תהלים קיט מז). דהיננו, כשתודיעני התורה על אמתתה בדיניה וסודותיה כאשר אני שואל מלפניך, אז באותה שעה **אשתעשע במצותיך**, כיון שאדע אותם בשרשם ובטעמם, וזאת היא כל מנמתי אשר **אהבתי**. ואני שואל מלפניך להודיעני חכמה ובינה, הפל כדי לקיים המצוות על אמתתם, כי בלי ידיעת התורה על אמתתה לא שיק ש'אדע המצוות על אמתתם. לכן כשאדע התורה על אמתתה, באותה שעה אעשה המצוות על אמתתם, **ואשתעשע בהם** ואשמח בהם. וזהו הדבר אשר **אהבתי** בשלמות, דגשולם רצוני ואהבתי, דחשקי הוא לידע התורה על אמתתה ולעשות המצוות על אמתתם, עכשו נשלם רצוני אשר אהבתי [וכו']:

אין לו נחת רוח כי אם בעשיית רצון ה'

אי נמי, מה שאמר אשר אהבתי, הכונה לא אהבתי בעולם

הזה כי אם המצוות, ואין לי שמחה ושעשוע כי אם בקיומם, ואין לי שום נחת רוח ושעשוע בהנאות העולם ותענוגיו, כי לא נבראתי כי אם לעשות רצונך. וכמו שאמר המשורר (בפיט לשחרית של יום כיפור): 'ומה לי מזמן אם לא רצונך'. וזהו שאמר **ואשתעשע במצותיך אשר אהבתי**, כלומר, לא אהבתי כי אם השעשוע הזה של המצוות דוקא, ושום שעשוע אחר של הנאות העולם הזה לא אהבתי, לכן אני מבקש מלפניך, עזרני על השעשוע הזה להשיגו:

(אלף בינה, תהלים קיט אות ו)

תשובה מאהבה ביום הכיפורים

שלוש רב לאהבי תורתך ואין למו מכשול (תהלים קיט קסה). ידוע מה שאמרו רבותינו ז"ל (יומא פו): דהשב מיראה זדונות נעשות לו כשגגות, והשב מאהבה זדונות נעשות לו כזכיות. ובפרט בעושה תשובה מאהבה ביום הזה הגדול והנורא שהוא יום הכפורים. וזהו שאמר **שלוש רב לאהבי תורתך**, הם העושים תשובה ביום הזה מאהבה, דהיננו, ביום הזה רב וגדול שלומם ואין למו מכשול, דלא נשאר בדם אפלו שונג:

(אלף בינה תהלים קיט אות ש)

אין יוה"כ מכפר ללא תשובה

והנה בל יעלה על דעת אדם לומר, כיון שהקדוש ברוך הוא ביום הכפורים מטיל כל עונות בני ישראל על ס"מ, מעתה אף אם לא עשה תשובה כראוי לא אכפת לה, אין הדבר כן, כי על זה אמר התנא (יומא פה): האומר אהטא ויום הכפורים מכפר, אין יום הכפורים מכפר, כי יום הכפורים מכפר לשבים ואינו מכפר לשאינם שבים. לכן ביום הכפורים צריך האדם שיתעורר לעשות תשובה כראוי כיון שיום מסגל הוא לתשובה, כמו שכתוב (ויקרא טז ל) 'כי ביום הזה יכפר עליכם' וכו'. ולך נא וראה מה שכתוב בזהר הקדוש (ח"א רכ). דביום ראש השנה נפתחים ספרים, צדיקים גמורים נכתבים ונחתמים לאלתר לחיים וכו', בינוניים תלויים ועומדים עד יום הכפורים, ואם לא שבו ביום הכפורים נשארים תלויים עד יום אחרון של חג: (אלף בינה תהלים קיט אות ש)

שו"ת קור

הידה שבויעית: איך מרמז רבינו את יום כיפורים בפסוק שבתהלים. שבע ביום הללתיך על משפטי צדקך?'

(נא לכתוב תשובה קצרה ומתמצתת!).

פתרונות יש לשלוח עד יום שלישי הקרוב

למייל: 0774702681@gmail.com או לפקס 0774702681, יש לציין בראש הדף 'עבור אביר יעקב'

שם הזוכה בסידור לשחרית
מתיבתא בהוצאת עוז והדר:

פר' קרח:

ה, מרדכי בוזגלו מיהוד.

התשובה צריכה להיות מותוך ספרי מוזן האביר יעקב ז"ע (או מותוך עלון זה) בין שולחי התשובות תיערך הגרלה על סידור לשחרית מתיבתא בהוצאת "עוז והדר".

